

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S. H. K. v likvidácii**, K., proti žalovanému **Ing. Bc. K. M.**, súdnemu exekútorovi, Exekútorský úrad K., zastúpenému JUDr. A. K., advokátkou so sídlom v K., **o zaplatenie 6 190,67 €**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 27 C 579/99, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. novembra 2007 sp.zn. 11 Co 53/2007 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. novembra 2007 sp.zn. 11 Co 53/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom zo 17. februára 2006 č.k. 27 C 579/99-203 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 186 500,-- Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 12. marca 1999 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia, resp. náhrady škody. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení, § 420 Občianskeho zákonníka a § 1 zák. č. 58/1969 Zb. Nárok žalobcu uplatnený ako bezdôvodné obohatenie a náhradu škody podľa ustanovení Občianskeho zákonníka zamietol z dôvodu, že základ plnenia musí byť daný v občianskoprávných vzťahoch, t.j. základom plnenia musí byť záväzok vzniknutý v zmysle § 489 Občianskeho zákonníka. Žalovaný však ako súdny exekútor realizoval v rámci výkonu svojho povolania nútený výkon rozhodnutia. Exekútor vykonáva úlohy orgánov verejnej (štátnej) moci v rozsahu ustanovenom zákonom a to Exekučným poriadkom, preto nemôže zodpovedať za škodu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, pretože sa nejedná o občianskoprávny vzťah ale verejnoprávny vzťah. Preto by do úvahy prichádzal ako zodpovednostný subjekt štát v prípade preukázania zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 28. novembra 2007 sp.zn. 11 Co 53/2007 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 186 500,-- Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 12. marca 1999 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 77 234,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že vec prejednal v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 214 ods. 1, 3 O.s.p., súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav avšak vec nesprávne právne posúdil, preto po poučení účastníkov o možnosti právneho posúdenia veci podľa § 33 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len EP) v znení účinnom do 30. júna 2004 rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, lebo na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval zákon č. 58/1969 Zb. a ustanovenie § 420 ods. 1 a § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka a vec neposúdil podľa § 33 ods. 1 EP v znení účinnom do 30. júna 2004. Vychádzajúc z nesprávneho právneho názoru vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca ako povinný podal námietky proti exekúcii vedenej u žalovaného pod sp.zn. Er 550/98. O námietkach rozhodol Okresný súd Košice I 2. marca 1999. Svoje zmeňujúce rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný za danej situácie od podania námietok až do rozhodnutia o nich nebol oprávnený pokračovať vo vykonávaní exekúcie a 23. apríla 1998 uzavrieť dohodu so žalobcom o splátkovom kalendári, teda ani vymáhať a prijať od žalobcu plnenie a trovy exekúcie, ktoré mali len predbežný charakter. Tieto trovy preto nie je možné stotožňovať so skutočnými trovami exekúcie. Žalovaný tým, že naďalej pokračoval vo vykonávaní a vymáhaní exekúcie, nevyčkal na právoplatné rozhodnutie súdu o námietkach, postupoval v rozpore s Exekučným poriadkom, predovšetkým § 50 a § 201 Exekučného poriadku. Žalobcovi tým vznikla škoda v zaplatení predbežných trov exekúcie vo výške 186 500,-- Sk, ktoré by nebol povinný zaplatiť, pretože právoplatným uznesením Okresného súdu Košice I č.k. Er 550/98-46 bola exekúcia zastavená. Z toho dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli preukázané základné predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm.a/ – vadou konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., § 241 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p. Namietal, že odvolací súd pozmenil zistenia prvostupňového súdu, napriek tomu v rozhodnutí uviedol, že prvostupňový súd úplne zistil skutkový stav, ale vec nesprávne právne posúdil. Za nesprávne právne posúdenie považoval

potrebu aplikácie § 33 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. Za vadu konania v danom prípade považoval postup odvolacieho súdu, keď zo zistení skutkového stavu súdom prvého stupňa vyplynulo, že bez ohľadu na použitý právny predpis neporušil žiadne ustanovenie zákona. Súd prvého stupňa zamietol žalobu o bezdôvodnom obohatení, odvolací súd bez kvalifikovanej zmeny žalobného návrhu rozhodol o nároku na náhradu škody. Namietal, že žalobca nemôže súčasne požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia podľa Občianskeho zákonníka a náhradu škody podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku. Ďalej uviedol, že súd nemal splnené podmienky pre rozhodnutie o náhradu škody podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, pretože dokazovanie prvostupňovým súdom nebolo zamerané týmto smerom a nebolo vykonané ani odvolacím súdom. Nebol priestor na ozrejenie skutočností ohľadne jeho konania a preto k takémuto nároku sa nemal možnosť vyjadriť. Nebol zbavený mlčanlivosti, preto neboli podmienky konania ani podľa § 103 O.s.p. Ďalej namietal nesprávne zistenie skutkového stavu, pretože nikdy nevydal exekučný príkaz, lebo na jeho vydanie neboli splnené podmienky. Vydal iba upovedomenie o začatí exekúcie, upovedomenie o spôsobe a začatí exekúcie príkazaním pohľadávky z účtu v banke a príkaz na začatie exekúcie príkazaním pohľadávky z účtu v banke. Podrobne poukázal na spôsob vykonávania exekúcie, ktorý bol v súlade so zákonom. Namietal, že odvolací súd neuviedol, ktoré ustanovenie právneho predpisu porušil, pokiaľ podľa neho postupoval v rozpore so zákonom. Žalobca pohľadávku a trovy exekúcie uhradil dobrovoľne, preto mu vzniklo právo na náhradu trov exekúcie. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p. proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je treba zrušiť.

Podľa § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolaateľ v konaní namietal vadu konania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., keď odvolací súd vyhodnotil skutkový stav inak ako súd prvého stupňa a následne vec inak právne posúdil, pričom dokazovanie na oboch nižších súdoch nebolo zamerané na jeho zodpovednosť podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku. Preto nemal možnosť sa vyjadriť k právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom.

Odvolací súd posúdil nárok žalobcu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, s čím sa dovolací súd plne stotožnil.

Exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (§ 2 Exekučného poriadku). Exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle. Pri výkone svojej činnosti je viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, zákonmi, inými všeobecne záväznými predpismi vydanými na ich vykonanie a rozhodnutím súdu vydanom v exekučnom konaní (§ 3 Exekučného poriadku). V súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa (§ 5 Exekučného poriadku). Zodpovednosť exekútora za škodu ním nespôsobenú alebo jeho zamestnancami v súvislosti s vykonávaním exekučnej činnosti podľa Exekučného poriadku je upravená v § 33 ods. 1 tohto poriadku ako objektívna zodpovednosť bez ohľadu na jeho zavinenie. Podľa tohto ustanovenia exekútor zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanci v súvislosti s činnosťou podľa tohto zákona. Exekútor sa zbaví zodpovednosti ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od neho možno požadovať. Pod pojmom „vynaložení všetkého úsilia“ je potrebné rozumieť každú možnú starostlivosť, ktorú by bolo možné za daných podmienok konkrétneho prípadu vyvinúť, aby sa zabránilo vzniku škody. Podľa citovaného ustanovenia predpokladmi zodpovednosti súdneho exekútora je vznik škody, protiprávne konanie alebo opomenutie exekútora, prípadne jeho zamestnanca, súvisiace s činnosťou podľa Exekučného poriadku, príčinná súvislosť medzi týmto konaním (alebo opomenutím) a vznikom škody. Predpoklady vzniku zodpovednosti musí preukázať poškodený. Súdny exekútor sa nemôže zodpovednosti zbaviť, t.j. neexistuje žiadny deliberačný dôvod, ktorý by vylúčil zodpovednosť, ak sú splnené predpoklady jej vzniku.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v jednej časti vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdom prvého stupňa a následne uviedol, že prvostupňový súd vykonané dôkazy nesprávne právne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému

nároku. Z obsahu zápisnice o pojednávaní na odvolacom súde vyplýva, že pojednávania sa zúčastnili iba právni zástupcovia účastníkov konania. Odvolací súd zopakoval dokazovanie oboznámením uznesenia Okresného súdu Košice I č.k. Er 550/98-46 z 15. februára 1999, upovedomením o začatí exekúcie sp.zn. EX 200/98 z 19. marca 1998, upovedomením o začatí exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke z 27. marca 1998, námietkami povinného proti exekúcii z 2. apríla 1998, splátkovým kalendárom z 23. apríla 1998 a po poučení účastníkov, že v prejednávanej veci prichádza do úvahy možnosť posúdenia uplatneného nároku podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku vo veci meritórne rozhodol.

Žalovaný v dovolaní namietal postup odvolacieho súdu ako vadu konania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., pretože nemal možnosť sa vyjadriť k právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, pričom dokazovanie na oboch nižších súdoch nebolo zamerané na jeho zodpovednosť za škodu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) sa rozumie závadný zákonu sa priečiaci postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania, ktoré sú mu poskytované v občianskom súdnom konaní.

V prejednávanej veci prvostupňový súd žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že nárok žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia a náhrady škody podľa ustanovení Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy, lebo základ plnenia by musel vzniknúť v občianskoprávných vzťahoch. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na inom skutkovom a právnom základe, keď dospel k záveru, že žalovaný zodpovedá za vzniknutú škodu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku.

Dovolací súd je toho názoru, že konanie na odvolacom súde pokiaľ skutkovo a právne posudzoval otázku zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu neprebehlo podľa zásad spravodlivého procesu.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti

a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z toho vyplývajú. Právo na súdnu ochranu okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia O.s.p. (napr. § 41, § 123, § 115 O.s.p. a pod.).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu odvolací súd svojím procesným postupom v danom konaní porušil právo žalovaného na spravodlivý proces. Žalovaný sa až z rozhodnutia odvolacieho súdu dozvedel, že odvolací súd vyvodil svoj iný právny záver než súd prvého stupňa z takých skutkových okolností, ktoré súd prvého stupňa ani neposudzoval, pretože žalobu zamietol z dôvodu, že sa nejedná o občianskoprávny ale verejnoprávny vzťah. Odvolací súd vyvodil svoj právny záver na tom, že žalovaný svojím konaním porušil zákon predovšetkým § 50 a § 201 Exekučného poriadku, keď ďalej vykonával exekúciu a nepočkal na právoplatné rozhodnutie o námietkach proti exekúcii. K novým právnym záverom sa účastníci konania (neboli prítomní na odvolacom pojednávaní) nemali možnosť vyjadriť. Odvolací súd porušením uvedenej zásady občianskeho súdneho konania odoprel žalovanému prieskum správnosti tých skutkových zistení, ktoré neboli v konaní na súde prvého stupňa považované za právne významné, avšak zo strany odvolacieho súdu boli posúdené ako rozhodujúce. So zreteľom na to dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolací súd svojím postupom odňal žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Preto dovolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Vo svojom novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 tretia veta O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová